

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2015/2349(INI)

29.9.2016

MNENJE

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

za Odbor za promet in turizem

o novih priložnostih za mala prevozna podjetja, tudi o sodelovalnih poslovnih modelih
(2015/2349(INI))

Pripravljalnica mnenja: Elena Gentile

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za promet in turizem kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker se je prometni sektor v preteklih letih bistveno spremenil zaradi tehnološkega napredka, novih poslovnih modelov in digitalizacije, ki so precej vplivali na tradicionalne poslovne modele, delovne pogoje in zaposlovanje v tem sektorju; ker se na eni strani prometni sektor odpira, na drugi pa so se delovni pogoji zaradi gospodarske krize in v nekaterih primerih zaradi nezadostnega izvajanja veljavnih predpisov marsikje poslabšali;
- B. ker prometni sektor ne vključuje le ponudnikov neposrednih prevoznih storitev, temveč tudi mala in srednja podjetja, ki zagotavljajo vzdrževanje prevoznih sredstev, prodajo rezervnih delov, usposabljanje osebja ter izposajo vozil; ker imajo te storitve velik zaposlitveni potencial, vključno z zaposlovanjem visokokvalificiranih delavcev; ker bi morala politika prometnega sektorja upoštevati interese vse vrednostne verige;
- C. ker Komisija v sporočilu z naslovom „Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo“ (COM(2016)0356) opozarja, da prožne oblike dela v sodelovalnem gospodarstvu ustvarjajo negotovost glede veljavnih pravic in ravni socialnega varstva, meje med samozaposlenimi in zaposlenimi delavci pa so čedalje bolj nejasne;
- D. ker samo 1,7 % podjetij v EU dejansko v celoti uporablja sodobne digitalne tehnologije, 41 % pa jih sploh ne uporablja; ker je pomembno, da so digitalizirani vsi sektorji, če želi EU ostati konkurenčna in svojo konkurenčnost še izboljšati;
- E. ker imajo mala in srednja podjetja pomembno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest v prometnem sektorju, zlasti v cestnem prometu, in ker so pri dostopu do financiranja nujnih naložb, vključno s posojili in podporo iz evropskih skladov, v šibkejšem položaju;
- F. ker lahko prožnost in lahek dostop v sodelovalnem gospodarstvu zagotovita zaposlitvene možnosti za skupine, ki so tradicionalno izključene s trga dela, zlasti za ženske, mlade in migrante;
- G. ker so evropski socialni partnerji v tem sektorju zaskrbljeni zaradi nelojalne konkurence na trgu mobilnosti v mestih, ki nastaja z ustanavljanjem platform za ponujanje prevozov v zameno za usluge, ki naj bi z neplačevanjem davkov in socialnih prispevkov, pa tudi z nespoštovanjem zaposlitvenih in socialnih standardov izvajale nelojalno konkurenco;
- H. ker so lahko prevozne storitve ustrezno področje za začetek samostojne dejavnosti in spodbujanja podjetniške kulture;
- I. ker so nedavne ugotovitve pokazale, da se odgovornost za plačilo prispevkov za socialno varstvo in socialnih dajatev v prometnem sektorju vedno bolj prelaga na podizvajalce in samozaposlene voznike; ker obstaja nevarnost, da so samozaposleni vozniki izpostavljeni prekarnim delovnim razmeram, obenem pa se širi navidezno

samozaposlovanje¹;

- J. ker lahko spletne platforme za prevozne storitve omogočijo hitro usklajevanje potreb po storitvah med odjemalci na eni strani in ponudniki delovne sile, ki so lahko registrirane družbe ali delavci, na drugi;
- K. ker je Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) mnenja, da so kakovostna delovna mesta ključni dejavnik za odpravo velikih neenakosti in spodbujanje socialne kohezije²;
1. poudarja, da je treba ustvariti regulativno in upravno okolje, ki bo spodbujalo naložbe in dostop do financiranja ter zagotavljalo trajnostno rast in dostojna delovna mesta v malih prevoznih podjetjih;
 2. ugotavlja, da v prometnem sektorju nastaja sodelovalno gospodarstvo z bolj prožnimi oblikami dela; poudarja, da bi bilo treba sodelovalne poslovne modele v prometnem sektorju obravnavati v okviru širše razprave o poštenih in preglednih konkurenčnih pogojih; poudarja pomen stabilnega pravnega okvira za spodbujanje razvoja sodelovalnega gospodarstva;
 3. ugotavlja, da se je v prometnem sektorju povečalo število zaposlenih s krajšim delovnim časom ter da se na splošno povečuje trend sklepanja prožnejših pogodb o zaposlitvi; ugotavlja, da sodelovalno gospodarstvo v prometnem sektorju nudi nove priložnosti ljudem, ki želijo dodatno zaslužiti, mladim, zlasti tistim, ki iščejo občasno delo in prilagodljive oblike zaposlovanja, ki jim omogočajo združevanje dela in študija, ter možnost boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja in zmanjšanja podzaposlenosti in brezposelnosti; vendar poudarja, da lahko v nekaterih primerih te priložnosti privedejo do negotovega položaja; poudarja, da morajo za prožne oblike zaposlovanja veljati določbe o varnosti in zdravju pri delu ter ukrepi socialnega varstva, da se preprečijo dolgoročne socialne in finančne posledice ter izključi morebitna nevarnost za prekomerno obremenitev delavcev in plačilo, ki ne ustreza opravljenemu delu; zato poudarja, da je na eni strani potrebna prožnost na trgu dela, na drugi strani pa je potrebna ekonomska in socialna varnost za delavce; poudarja, da zniževanje stroškov ne bi smelo ogroziti delovnih pogojev ali zaposlitvenih standardov;
 4. poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji redno ocenjujejo vpliv digitalizacije na število in vrsto delovnih mest v prometnem sektorju ter naj zagotovijo, da bosta politika zaposlovanja in socialna politika v koraku z digitalizacijo trga dela na področju prevoznih storitev;
 5. ugotavlja, da digitalni sektor vključuje tudi poklicne storitve in posrednike, ki nudijo

¹ Poročilo po naročilu Evropske komisije o stanju na trgu cestnega prevoza blaga (2014), Delovna skupina A: Collection and Analysis of Data on the Structure of the Road Haulage Sector in the European Union (Zbiranje in analiza podatkov o strukturi sektorja cestnega prevoza blaga v Evropski uniji) (3. februar 2014); <http://ec.europa.eu/transport/modes/road/studies/doc/2014-02-03-state-of-the-eu-road-haulage-market-task-a-report.pdf>.

² Predstavitev, ki jo je opravil Mark Pearson, namestnik direktorja na direktoratu za zaposlovanje, delo in socialne zadeve OECD na seji odbora EMPL in ECON z dne 21. junija 2016 o neenakostih; <https://polcms.secure.europarl.europa.eu/cmsdata/upmloas/e54ad36f-29cb-4c77-a9c7-2e4e2858fe55/Microsoft%20-%20Inequality%20OECD%20Pearson.pdf>.

platforme izključno za povezovanje ponudnikov in uporabnikov storitev; spodbuja države članice, naj določijo spodnje meje, ki bi jim omogočile razlikovanje med poklicnimi in nepoklicnimi ponudniki enakih storitev; poudarja, da morajo poklicni ponudniki spoštovati davčne predpise in predpise s področja socialne varnosti, zato bi treba urediti tudi poklicno uporabo nepoklicnih ponudnikov;

6. ugotavlja, da sodelovalno gospodarstvo in enotni digitalni trg nudita priložnosti za ustvarjanje delovnih mest ter vključujočo rast v malih prevoznih podjetjih; poudarja, da mora sodelovalno gospodarstvo kot vsa druga gospodarstva plačevati davke in socialne prispevke, spoštovati zakonodajo s področja zaposlovanja in socialnega varstva ter zagotavljati varstvo potrošnikov; meni, da velika potencialna preglednost sodelovalnega gospodarstva omogoča dobro sledljivost prevoznih storitev, kar je v skladu z namenom, da se okrepi veljavna zakonodaja; poziva Komisijo, naj izda smernice o tem, kako se pravo EU uporablja za različne oblike sodelovalnih poslovnih modelov, da se ob spoštovanju nacionalnih pristojnosti po potrebi odpravijo regulativne pomanjkljivosti na področju zaposlovanja in socialne varnosti; poziva države članice, naj opravijo zadostno število inšpekcij in v primeru kršenja pravil izrečejo sankcije;
7. opozarja, da je v prometnem sektorju relativno malo ovir za začetek dejavnosti in da ima zato ta sektor velik potencial za odpravo dolgotrajne brezposelnosti;
8. poudarja, da morajo ponudniki prevoznih storitev, vključno s tistimi v sodelovalnem gospodarstvu, spoštovati zdravstvene in varnostne predpise ter minimalne standarde za varnost pri delu in socialno varnost, ne glede na njihov poslovni ali zaposlitveni model, bodisi da gre za platforme za ponujanje prevozov v zameno za usluge, za delo prek agencije ali kateri koli drug model;
9. poziva države članice, naj izvajajo in uveljavljajo vse zakone in predpise, ki zadevajo platforme prevoznih storitev;
10. poudarja, da je pomembno, da se v prometnem sektorju nadzoruje spoštovanje predpisov o delovnem času ter vožnji in počitku; opozarja, da Uredba (EU) št. 165/2014 o tahografih v cestnem prometu ne velja za vozila, katerih masa ne presega 3,5 tone (lahka tovorna vozila); meni, da bi treba v skladu s to uredbo opravljati nadzor s pomočjo digitalnih naprav za spremljanje, nameščenih v vozilih; poziva h krepitvi nadzora nad upoštevanjem delovnega časa in časa za počitek; opozarja, da je treba vse naloge, povezane z dejavnostjo zaposlenega, šteti za delovni čas; prav tako poudarja, da je treba spremljati spoštovanje evropske in nacionalne zakonodaje glede varovanja zdravja in varnosti pri delu, vključno z delovnimi pogoji v vozilih, za vse, ki delajo v prometnem sektorju, ne glede na to, ali imajo status samozaposlenega, podizvajalca, začasnega osebja ali pogodbenega delavca;
11. pozdravlja pomembno vlogo sindikatov, ki si v mnogih državah članicah skupaj z izvajalci prevoznih storitev prizadevajo, da bi spremembe v sektorju prevoznih storitev potekale na socialno vzdržen način; poudarja, kako pomembni so v prometnem sektorju močni in neodvisni socialni partnerji, institucionaliziran socialni dialog na evropski in nacionalni ravni in sodelovanje zaposlenih v zadevah podjetja; spodbuja socialne partnerje, naj se pogajajo o kolektivnih pogodbah za vse prevozne storitve v skladu z nacionalnimi zakonodajami in prakso, saj so take pogodbe učinkovit instrument za zagotavljanje dostojnih socialnih in zaposlitvenih standardov; spodbuja mala in srednja

podjetja v tem sektorju, naj ustanovijo združenja ali platforme, ki jih bodo pri tem spodbujali in jih obveščali;

12. je seznanjen, da v nekaterih državah članicah potekajo razprave o uvedbi minimalnih plač v prevoznih podjetjih, ki delujejo na njihovem ozemlju; ugotavlja, da je predsednik Komisije Juncker v Parlamentu izjavil, da bi moralo biti v Uniji enako delo na enakem mestu enako plačano¹;
13. priporoča, naj podjetja v okviru sodelovalnega gospodarstva ter ljudje, ki so zaposleni v prevoznem sektorju, najdejo način, kako skupaj delati in zastopati skupne interese, na primer na področju zavarovalništva;
14. poziva države članice, naj jamčijo pravično konkurenco, dostojne delovne pogoje in socialno varstvo za vse delavce v prevoznem sektorju, da se tako omeji prekarno delo v sektorju v tranziciji, ter naj izboljšajo izvrševanje veljavnih predpisov in kolektivnih pogodb; poziva Komisijo in države članice, naj se borijo proti nekonkurenčni praksi v prometnem sektorju in naj si na tem področju izmenjujejo primere najboljših praks; poziva zlasti države članice in socialne partnerje, naj se zavzamejo za platformo, namenjeno boju proti neprijavljenemu delu; meni, da lahko sodelovalno gospodarstvo prek zabeleženih elektronskih transakcij državam članicam pomaga v boju proti praksam, ki bi lahko vodile v nelojalno konkurenco;
15. opozarja, da je Sodišče Evropske unije opredelilo pojem delavca na podlagi zaposlitvenega razmerja, za katerega so značilna določena merila, na primer podrejeni položaj, osebni dohodek in narava dela; v zvezi s tem pozdravlja sporočilo Komisije o evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo; poziva k večjemu prizadevanju za spopadanje s problematiko navideznih samozaposlitev, k zaščiti delavcev in ustvarjanju enakih pogojev za podjetja v prometnem sektorju;
16. poziva Komisijo in države članice, naj vsem delavcem v prometnem sektorju zagotovijo dostojne delovne pogoje, vključno z zahtevano ravno varovanja zdravja in varnosti pri delu, ne glede na velikost in vrsto podjetja, ki jih zaposluje, kraj zaposlitve ali vrsto pogodbe o zaposlitvi; poudarja pomen zdravja in varnosti pri delu, zlasti če upoštevamo demografske spremembe in veliko mobilnost delavcev v prometnem sektorju;
17. opozarja na številne primere nelojalne konkurence v prometnem sektorju, pogosto na račun malih prevoznih podjetij; opozarja, da lahko nelojalna konkurenca prispeva k poslabšanju delovnih pogojev; poziva pristojne organe, naj ustrezno sankcionirajo vsako nepravilnost na tem področju;
18. poudarja, da namen podizvajalskega dela ne sme biti izogibanje standardom na

¹ 'A New Start for Europe: My Agenda for Jobs, Growth, Fairness and Democratic Change – Political Guidelines for the next European Commission; (Nov začetek za Evropo: moj načrt za delovna mesta, rast, pravičnost in demokratične spremembe – Politične smernice za naslednjo Evropsko komisijo), uvodna izjava na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta 15. julija 2014 v Strasbourgu; Jean-Claude Juncker, kandidat za predsednika Evropske komisije, str. 7; <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/jean-claude-juncker---political-guidelines.pdf>.

področju dela in zaposlovanja; poziva Komisijo in države članice, naj spremljajo razmere in po potrebi postrožijo zakone o solidarni odgovornosti ter zagotovijo ustrezno izvajanje in izvrševanje veljavnih uredb;

19. pozdravlja prožne modele delovnega časa, ki so rezultat pogajanj socialnih partnerjev v prometnem sektorju, ki delavcem omogočajo boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja; vendar poudarja, da je pomembno spremljati spoštovanje predpisov o delovnem času ter času vožnje in počitka, kar bi morala olajšati digitalizacija v prometnem sektorju;
20. poudarja, da so mala in srednja podjetja v prometnem sektorju v majhnih mestih, težko dostopnih regijah in na obrobju velikih mestnih območij izredno pomembna za prevoz ljudi, ki se vozijo na delo, v šolo, po nakupih in opravkih, zlasti tam, kjer javni prevoz ne deluje ustrezno;
21. poudarja, da je za soočanje s spremembami in tehnološkim napredkom v prometnem sektorju pomembno, da delavci obvladajo spretnosti in znanja 21. stoletja, kot so digitalna znanja, timsko delo, kritično razmišljanje in reševanje problemov; poudarja, da je ključ do socialno vzdržnega preoblikovanja in prilagoditve prometnega sektorja v usposabljanju zaposlenih; poziva socialne partnerje ter ustanove za izobraževanje in usposabljanje, naj za mala prevozna podjetja razvijejo ustrezne strategije in izobraževalne programe na tem področju; meni, da je naloga delodajalca, da zaposlene ustrezno seznanijo z novimi tehnologijami, kot so aplikacije IT in aplikacije sledenja; poudarja, da bi morala v primeru začasnih pogodb agencija, ki priskrbi osebje, delavcem zagotoviti ustrezno pripravo in usposabljanje;
22. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo modele socialnega gospodarstva v prometnem sektorju ter v zvezi s tem izmenjujejo primere najboljše prakse, saj so v obdobjih gospodarskih kriz socialna podjetja dokazano bolj vzdržna kot drugi poslovni modeli;
23. poziva Komisijo, naj zbere zanesljive podatke o sodelovalnem gospodarstvu v prometnem sektorju in preuči učinke na delovne pogoje.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	26.9.2016
Izid končnega glasovanja	+: 35 -: 2 0: 9
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Laura Agea, Tim Aker, Guillaume Balas, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Labros Fundulis (Lampros Fountoulis), Elena Gentile, Arne Gericke, Thomas Händel, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Ádám Kósa, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Anne Sander, Jutta Steinruck, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Georges Bach, Rosa D'Amato, Rosa Estaràs Ferragut, Tania González Peñas, Sergio Gutiérrez Prieto, Flavio Zanonato, Gabriele Zimmer